Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MACIEJ SZPUNAR
prezentate la 15 ianuarie 2020[1]

Cauza C-753/18

Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå u.p.a. (Stim),
Svenska artisters och musikers intresseorganisation ek. för. (SAMI)
împotriva
Fleetmanager Sweden AB,
Nordisk Biluthyrning AB

[cerere de decizie preliminară formulată de Högsta domstolen (Curtea Supremă, Suedia)]

„Trimitere preliminară – Proprietate intelectuală – Drept de autor și drepturi conexe – Directiva 2001/29/CE – Articolul 3 alineatul (1) – Directiva 2006/115/CE – Articolul 8 alineatul (2) – Noțiunea de «comunicare publică» – Societate de închiriere de autovehicule care sunt echipate în mod standard cu un radio”

Introducere

1. Puține probleme de drept al Uniunii au generat atâtea decizii ale Curții în atât de puțin timp precum cea a interpretării noțiunii de „drept de comunicare publică în cazul dreptului de autor”[2]. Această jurisprudență abundentă, dar în mod necesar fragmentată a fost chiar calificată ca fiind un „labirint”, iar Curtea însăși ca „Tezeu”[3].

2. Deși prezenta cauză nu permite o sistematizare completă a jurisprudenței respective[4], ea oferă Curții oportunitatea de a stabili câteva principii generale care să permită să se delimiteze cu mai multă precizie ceea ce intră în sfera dreptului de comunicare publică și ceea ce nu intră în sfera acestuia. Mai precis, prezenta cauză privește în special elementul esențial al unei comunicări publice, și anume actul de comunicare.

1 Limba originală: franceza.

2 Peste 20 de hotărâri și ordonanțe privind această problemă după Hotărârea din 2 iunie 2005, Mediakabel (C-89/04, EU:C:2005:348).

3 Clark, B., Dickenson, J., „Theseus and the labyrinth? An overview of «communication to the public» under EU copyright law: after Reha Training and GS Media where are we now and where do we go from there?”, *European Intellectual Property Review*, nr. 5/2017, p. 265. Din păcate, autorii nu explică cine este aici Minotaurul.

4 Potrivit doctrinei, aceasta se poate dovedi, de altfel, imposibilă (a se vedea Treppoz, E., „De l’art jurisprudentiel au rang de feuilleton ou l’impossible systématisation du droit de communication au public”, *Revue trimestrielle de droit européen*, nr. 4/2017, p. 864).

Cadrul juridic

3. Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională [5] prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment."

4. Potrivit articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale [6]:

„Statele membre prevăd un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot stabili condițiile repartizării remunerației între aceștia."

5. Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 au fost transpuse în dreptul suedez prin articolul 2 al treilea paragraf punctul 1 și, respectiv, prin articolul 47 din upphovrättslagen (1960: 279) (Legea nr. 279 din 1960 privind dreptul de autor).

Situația de fapt, procedura și întrebările preliminare

6. Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (Stim) u.p.a. (organism suedez pentru gestionarea drepturilor compozitorilor de opere muzicale și ale editorilor acestora, denumit în continuare „Stim") și Svenska artisters och musikers intresseorganisation ek. för. (organism suedez pentru gestionarea drepturilor conexe ale artiștilor interpreți sau executanți, denumit în continuare „SAMI") sunt organisme suedeze de gestionare colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe.

7. Fleetmanager Sweden AB (denumită în continuare „Fleetmanager") și Nordisk Biluthyrning AB (denumită în continuare „NB") sunt societăți de închiriere de autovehicule cu sediul în Suedia. Ele oferă spre închiriere, direct sau prin intermediari, autovehicule echipate cu aparate de radio pentru perioade care nu depășesc 29 de zile, ceea ce se consideră a fi închiriere de scurtă durată.

8. În primul dintre cele două litigii în cadrul cărora au fost adresate întrebările preliminare din prezenta cauză, Stim a introdus o acțiune împotriva Fleetmanager, solicitând obligarea societății să îi plătească suma de 369 450 de coroane suedeze (SEK) (aproximativ 34 500 de euro), plus dobânzi, ca urmare a contribuției sale la faptul că operatori terți, fără a fi autorizați de Stim, au pus opere muzicale la dispoziția publicului, în sensul drepturilor de autor, prin furnizarea de autovehicule echipate cu aparate de radio către public, pentru închirieri de scurtă durată.

5 JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230.

6 JO 2006, L 376, p. 28, Ediție specială, 17/vol. 3, p. 14.

9. Tingsrätt (Tribunalul de Primă Instanță, Suedia) a constatat că închirierea de autovehicule echipate cu aparat de radio reprezintă o comunicare publică în sensul Legii nr. 279 din 1960 privind dreptul de autor și că în principiu există temei legal pentru plata remunerației. Acesta a constatat însă totodată că Fleetmanager nu a participat la încălcarea dreptului de autor, motiv pentru care acțiunea Stim a fost respinsă. Hotărârea respectivă fost confirmată în apel. Stim a formulat recurs împotriva hotărârii menționate la Högsta domstolen (Curtea Supremă, Suedia).

10. În al doilea litigiu, NB a sesizat Patent- och marknadsdomstolen (Tribunalul pentru Proprietate Intelectuală și Cauze Economice, Suedia) cu o acțiune pentru obținerea unei declarații din partea Curții în sensul că nu este obligată la plata unor redevențe către SAMI pentru utilizarea unor înregistrări sonore în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2015 și 31 decembrie 2016 pentru faptul că autovehiculele închiriate clienților persoane private și comercianți sunt echipate cu un aparat de radio și CD-player.

11. Patent- och marknadsdomstolen (Tribunalul pentru Proprietate Intelectuală și Cauze Economice) a considerat că Legea nr. 279 din 1960 privind dreptul de autor ar trebui interpretată în conformitate cu Directiva 2001/29 și că, potrivit jurisprudenței Curții, utilizarea pertinentă vizată la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 corespunde unei „comunicări publice” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Instanța a mai constatat că, prin furnizarea de aparate de radio în autovehiculele închiriate, NB a dat persoanelor aflate în autovehiculele respective posibilitatea să asculte înregistrările sonore și că, prin urmare, există o „comunicare”. În plus, instanța menționată a considerat că sunt îndeplinite și celelalte criterii utilizate pentru a stabili dacă există o „comunicare publică”. Pe baza probelor prezentate de SAMI, s-a reținut că au fost înregistrate aproximativ 528 de închirieri pe an pentru cele 11 autovehicule deținute de reclamantă. Patent- och marknadsdomstolen (Tribunalul pentru Proprietate Intelectuală și Cauze Economice) a concluzionat că societatea NB era obligată la plata unei remunerații către SAMI și a respins acțiunea sa. Această hotărâre a fost însă infirmată în apel de Patent- och marknadsöverdomstolen (Curtea de Apel pentru Proprietate Intelectuală și Cauze Economice, Suedia). SAMI a formulat recurs împotriva hotărârii acestuia din urmă la Högsta domstolen (Curtea Supremă).

12. În aceste condiții, Högsta domstolen (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Închirierea de autovehicule care sunt echipate în mod standard cu aparate de radio înseamnă că locatorul autovehiculelor este un utilizator care realizează o comunicare publică în sensul prevederilor articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și în sensul prevederilor articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115?

2) Care este relevanța, dacă există una, a volumului activității de închiriere de autovehicule și a duratei închirierii?”

13. Cererea de decizie preliminară a fost primită la Curte la 30 noiembrie 2018. Părțile din litigiul principal, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise. Aceleași părți au fost reprezentate în ședința din 6 noiembrie 2019.

Analiză

Cu privire la prima întrebare preliminară

14. Prin intermediul primei întrebări preliminare, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă închirierea de autovehicule echipate cu aparate de radio constituie o comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și al articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

15. Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, noțiunea „comunicare publică" utilizată în cuprinsul celor două dispoziții sus-menționate este necesar să fie interpretată ca având o semnificație identică [7]. Astfel, răspunsul care va fi dat de Curte în prezenta cauză va avea același conținut în contextul celor două directive sus-menționate, în pofida eventualelor divergențe terminologice din diferitele lor versiuni lingvistice, în special versiunea în limba suedeză.

16. Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 conferă autorilor dreptul cu caracter preventiv de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor. Autorii sunt astfel în măsură în special să obțină venituri din exploatarea operelor lor sub forma comunicării publice.

17. Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 nu conferă un drept exclusiv similar. În schimb, această dispoziție asigură artiștilor interpreți și producătorilor de fonograme o remunerație echitabilă în cazul în care o fonogramă este comunicată public.

18. Nici Directiva 2001/29, nici Directiva 2006/115 nu dau o definiție legală a noțiunii de „comunicare publică". Anumite precizări în ceea ce privește sensul care trebuie dat noțiunii respective rezultă din considerentul (23) al Directivei 2001/29. Potrivit considerentului menționat, noțiunea în cauză acoperă orice comunicare către un public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării. Dreptul de comunicare publică include orice transmisie sau retransmisie a unei opere, prin cablu sau fără cablu, inclusiv radiodifuziunea. Considerentul (27) al acestei directive adaugă că simpla furnizare a instalațiilor care permit sau care realizează comunicarea nu reprezintă comunicare publică.

19. Mai trebuie amintit că, din punct de vedere tehnic, comunicarea publică poate avea două forme principale: comunicarea propriu-zisă și punerea la dispoziția publicului. În primul caz, utilizatorul aflat la originea comunicării este cel care decide modalitățile tehnice și momentul în care se efectuează comunicarea, potențialii destinatari care pot sau nu primi această comunicare. În al doilea caz, opera este pusă la dispoziția destinatarilor în mod permanent, aceștia putând avea acces la opera respectivă în locul și în momentul ales de ei. Acest al doilea caz privește în special serviciile la cerere și internetul. În prezenta cauză, care are ca obiect operele radiodifuzate, este vorba despre primul caz, altfel spus despre o comunicare în sens strict.

20. Mai multe cauze au dat ocazia Curții de a defini limitele noțiunii de „comunicare publică".

21. În special, ea a constatat că o comunicare publică trebuie să cuprindă cumulativ două elemente, și anume un act de comunicare a unui obiect protejat și un public căruia i se adresează această comunicare [8].

22. Răspunsul la prima întrebare preliminară din prezenta cauză necesită analizarea aspectului dacă cele două elemente sunt întrunite în cazul unei închirieri de autovehicule echipate cu aparate de radio.

7 Hotărârea din 31 mai 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, punctul 33).

8 A se vedea mai recent Hotărârea din 7 august 2018, Renckhoff (C-161/17, EU:C:2018:634, punctul 19 și jurisprudența citată).

23. Este de la sine înțeles și, de altfel, părțile nu contestă faptul că societățile de închiriere de autovehicule nu efectuează acte de transmisie a unor emisiuni de radio, transmisia menționată fiind efectuată de organismele de radiodifuziune. Acest lucru nu exclude însă *a priori* posibilitatea de a se considera, având în vedere jurisprudența Curții, că activitatea societăților respective intră sub incidența dreptului exclusiv de comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și al articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115.

24. Astfel, referitor la actul de comunicare, Curtea a constatat existența sa în numeroase împrejurări care depășesc cadrul unei simple transmisiuni directe a unei opere, de exemplu prin intermediul radiodifuziunii.

25. Astfel, Curtea a considerat că este o comunicare publică faptul că un operator hotelier a oferit clienților săi acces la obiecte protejate prin instalarea unor televizoare în camere și prin difuzarea prin intermediul televizoarelor în cauză a semnalului de televiziune captat prin antena centrală [9]. În această privință, Curtea a făcut distincție între simpla furnizare a unor instalații fizice, care nu constituie o comunicare publică, și distribuirea semnalului prin intermediul instalațiilor respective, care, în schimb, intră în sfera noțiunii menționate [10].

26. Același lucru este valabil atunci când un operator hotelier nu instalează în camere televizoare, ci echipamente care permit ascultarea unor compact-discuri, furnizând și discurile în sine [11]. Astfel, un asemenea operator care pune la dispoziția clienților săi atât echipamentele tehnice care permit accesul la obiecte protejate, cât și aceste obiecte în sine sub formă de fonograme înregistrate pe compact-discuri realizează o comunicare publică a obiectelor protejate în cauză [12].

27. Constituie de asemenea o comunicare publică faptul că operatorul unui local accesibil publicului permite în mod intenționat publicului respectiv să aibă acces la obiecte protejate radiodifuzate prin intermediul televizoarelor instalate în unitatea menționată [13].

28. Comunicarea publică poate consta de asemenea în înregistrarea de emisiuni radiodifuzate și punerea la dispoziția publicului a unor copii prin intermediul unui serviciu de pe internet de înregistrare la distanță de tip cloud („cloud computing”) [14].

29. Tot în domeniul internetului, trebuie calificată drept act de comunicare nu doar publicarea unei opere pe un site internet [15], ci și furnizarea de linkuri care pot fi accesate către opere protejate disponibile pe un alt site internet [16]. Mai mult, nu este obligatoriu, pentru această calificare, ca linkurile respective să fie disponibile pe un site internet: ele pot fi de asemenea preînregistrate în programul unui player multimedia, adică al unui echipament tehnic. În asemenea situații, actul de

9 Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, punctul 1 din dispozitiv).

10 Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, punctul 46).

11 Hotărârea din 15 martie 2012, Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141, punctul 3 din dispozitiv).

12 Hotărârea din 15 martie 2012, Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141, punctul 62).

13 A se vedea în special Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții (C-403/08 și C-429/08, EU:C:2011:631, punctul 7 din dispozitiv), precum și Hotărârea din 31 mai 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, ultima teză din dispozitiv).

14 Hotărârea din 29 noiembrie 2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913, punctele 46-49).

15 Hotărârea din 7 august 2018, Renckhoff (C-161/17, EU:C:2018:634, punctul 21).

16 Hotărârea din 13 februarie 2014, Svensson și alții (C-466/12, EU:C:2014:76, punctul 20). Motivul pentru care, în această hotărâre, Curtea nu a calificat furnizarea linkurilor către conținuturi liber accesibile pe internet drept comunicare publică a fost lipsa unui public nou căruia i-ar fi fost adresată o asemenea comunicare (a se vedea punctul 27 din hotărâre).

comunicare constă în furnizarea acestor playere multimedia [17]. Totuși, la fel ca în cauza în care a fost pronunțată Hotărârea SGAE [18], nu prin simpla furnizare a echipamentelor tehnice se efectuează comunicarea, ci prin preinstalarea în aceste playere a unor linkuri către opere puse la dispoziție (fără autorizarea titularilor drepturilor de autor) pe internet [19].

30. În sfârșit, constituie un act de comunicare furnizarea și gestionarea unei platforme de partajare online în cadrul unei rețele de la utilizator la utilizator („peer-to-peer”) [20].

31. În cadrul aprecierii sale privind existența unui act de comunicare publică, Curtea a subliniat rolul indispensabil al utilizatorului care intervine în deplină cunoștință de cauză pentru a da acces publicului la obiecte protejate [21].

32. Or, această intervenție a utilizatorului nu poate fi limitată la echipamentele tehnice care permit accesul la obiecte protejate, precum aparatele de radio sau televizoarele, CD-playerele sau playerele multimedia. O astfel de intervenție limitată trebuie astfel să fie asimilată simplei furnizări de echipamente tehnice, care nu constituie o comunicare publică, potrivit normei de interpretare cuprinse în considerentul (27) al Directivei 2001/29.

33. Pentru a constitui o comunicare publică, intervenția utilizatorului trebuie să vizeze în mod necesar chiar obiectele protejate, și anume conținutul comunicării.

34. Această intervenție asupra conținutului comunicării poate îmbrăca diferite forme. Poate fi vorba despre transmisia semnalului către televizoare instalate în camerele de hotel, despre furnizarea de compact-discuri împreună cu CD-playerele, despre difuzarea de emisiuni de televiziune în spații publice, despre utilizarea de linkuri de pe internet către obiecte protejate sau despre preinstalarea unor asemenea linkuri pe un player multimedia, despre înregistrarea unor emisiuni radiodifuzate sau despre indexarea de metadate referitoare la opere în cadrul unei rețele „peer-to-peer”.

35. Niciuna dintre aceste diferite forme de intervenție nu este necesară (în sine) pentru a se putea constata existența unui act de comunicare. Ele au însă toate un punct comun, și anume legătura directă dintre intervenția utilizatorului și obiectele protejate comunicate astfel. Acest punct comun este elementul central în lipsa căruia nu se poate vorbi despre un act de comunicare.

36. Prin urmare, nu suntem de acord cu argumentația reclamantelor din litigiul principal potrivit căreia Curtea nu ar fi stabilit o cerință generală în acest sens pentru a constata existența unui act de comunicare publică. Astfel, motivul pentru care Curtea nu a transformat în mod expres cerința respectivă în principiu general este faptul că ea este inerentă noțiunii de „comunicare publică” în sine, comunicarea în cauză trebuind în mod necesar să aibă drept conținut obiecte protejate. Totuși, cerința menționată privind intervenția asupra conținutului comunicării, chiar dacă nu este evocată în mod explicit, este prezentă în mod implicit în toate hotărârile Curții în care aceasta a constatat existența unui act de comunicare.

37. Acest lucru este deosebit de evident în hotărârile în care Curtea trebuia să facă distincție între un act de comunicare publică și simpla furnizare de echipamente tehnice. Curtea a subliniat în cuprinsul lor elementul determinant pentru existența unui act de comunicare, și anume intervenția directă asupra conținutului comunicării, elementul respectiv fiind distinct de furnizarea de echipamente. Astfel, nu instalarea televizoarelor în camerele de hotel, ci distribuirea semnalului constituie actul de

17 Hotărârea din 26 aprilie 2017, Stichting Brein (C-527/15, EU:C:2017:300, punctul 42).

18 Hotărârea din 7 decembrie 2006 (C-306/05, EU:C:2006:764).

19 A se vedea Hotărârea din 26 aprilie 2017, Stichting Brein (C-527/15, EU:C:2017:300, punctele 39-41).

20 Hotărârea din 14 iunie 2017, Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:456, punctul 39).

21 A se vedea mai recent Hotărârea din 26 aprilie 2017, Stichting Brein (C-527/15, EU:C:2017:300, punctul 31).

comunicare [22]. În mod similar, furnizarea de CD-playere nu ar fi constituit un asemenea act fără furnizarea în paralel a unor compact-discuri, întrunirea celor două elemente fiind necesară pentru a beneficia de obiectele protejate [23]. De asemenea, în lipsa linkurilor preinstalate care să permită accesul pe internet la obiectele protejate, simpla furnizare a playerelor multimedia nu ar fi condus Curtea la constatarea existenței unui act de comunicare [24].

38. Or, în opinia noastră, este destul de evident că societățile de închiriere de autovehicule nu realizează nicio intervenție care să privească în mod direct operele sau fonogramele care sunt radiodifuzate și care pot fi eventual ascultate de clienții lor prin utilizarea aparatelor de radio cu care sunt echipate autovehiculele închiriate. Aceste societăți se limitează să furnizeze clienților lor autovehicule echipate de producătorii lor cu aparate de radio. Clienții societăților respective sunt cei care decid să asculte sau nu emisiunile radiodifuzate.

39. Radiourile instalate în autovehicule sunt concepute astfel încât pot să recepționeze, fără nicio intervenție suplimentară, radiodifuziunea terestră accesibilă în zona în care ele se găsesc. În consecință, singura comunicare publică care are loc este cea efectuată de organismele de radiodifuziune. În schimb, în cazul de față nu există nicio comunicare publică subsecventă, în special din partea societăților de închiriere de autovehicule. Or, clienții Stim și SAMI, prin autorizarea radiodifuzării obiectelor protejate pentru care sunt titulari ai drepturilor de autor sau ai drepturilor conexe, au trebuit să ia în considerare în mod necesar toți utilizatorii echipați cu aparate de radio care se găsesc în zona de acoperire a transmisiei, inclusiv radiourile instalate în autovehicule și independent de modul în care sunt utilizate autovehiculele în cauză.

40. Prin urmare, rolul societăților de închiriere de autovehicule se limitează la simpla furnizare a unor instalații destinate să permită o comunicare publică, ceea ce nu constituie, potrivit considerentului (27) al Directivei 2001/29, o asemenea comunicare [25]. Argumentul invocat de Stim și SAMI în observațiile lor scrise potrivit căruia acest considerent nu ar viza decât agenții economici specializați în fabricarea sau vânzarea de echipamente pentru realizarea unei comunicări la distanță se bazează pe interpretarea eronată a jurisprudenței Curții, în special a Hotărârii SGAE [26]. Astfel, motivul pentru care Curtea a constatat în repetate rânduri existența unui act de comunicare nu este calitatea utilizatorului respectiv, ci intervenția suplimentară a acestuia din urmă, care depășește simpla furnizare a unui echipament, precum transmisia semnalului. În cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Stichting Brein [27], utilizatorul vizat era un „agent economic specializat în furnizarea de playere multimedia”. Curtea a constatat însă existența unui act de comunicare având în vedere conținutul programului informatic al playerelor respective.

41. Nu poate fi admis nici argumentul invocat de Stim și de SAMI în sensul că răspunderea societăților de închiriere de autovehicule ar trebui să decurgă din faptul că ele pun la dispoziția clienților lor spații, pe care Stim și SAMI le califică drept „publice”, și anume habitaclele autovehiculelor închiriate, în care este posibil accesul la obiecte protejate datorită aparatelor de radio cu care sunt echipate autovehiculele în cauză. La fel ca furnizarea aparatelor de radio în sine, „furnizarea” spațiului în care este posibilă utilizarea acestor aparate de radio nu constituie un act de comunicare în lipsa unei intervenții a utilizatorului privind conținutul comunicării respective, și anume obiectele protejate.

22 Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, punctul 46).

23 Hotărârea din 15 martie 2012, Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141, punctele 62 și 67).

24 Hotărârea din 26 aprilie 2017, Stichting Brein (C-527/15, EU:C:2017:300, punctele 39-41).

25 Comisia contestă constatarea menționată, observând că obiectul activității societăților de închiriere de autovehicule este furnizarea autovehiculelor, iar nu a aparatelor de radio instalate în acestea. Totuși, considerăm că se poate admite că există o furnizare de radiouri accesorie furnizării de autovehicule. În orice caz, suntem de acord aici cu poziția Comisiei potrivit căreia în mod cert în speță nu este vorba despre un act de comunicare.

26 Hotărârea din 7 decembrie 2006 (C-306/05, EU:C:2006:764).

27 Hotărârea din 26 aprilie 2017 (C-527/15, EU:C:2017:300).

42. Suntem de acord în schimb cu poziția adoptată de Stim și de SAMI potrivit căreia faptul că aparatele de radio au fost instalate în autovehicule de către fabricanții autovehiculelor în cauză este lipsit de relevanță. Totuși, potrivit aceluiași raționament, nu este relevant nici aspectul dacă societățile de închiriere de autovehicule nu doresc, după cum susțin Stim și SAMI, sau nu pot, după cum pretind societățile menționate, să demonteze sau să facă inutilizabile aceste aparate de radio. Astfel, aceste împrejurări nu privesc de fapt actele de comunicare publică a obiectelor protejate, ci simpla furnizare de echipamente tehnice și rămân, ca atare, în afara domeniului de aplicare al dreptului de autor.

43. În sfârșit, faptul că posibilitatea de a asculta în autovehiculele închiriate obiectele protejate datorită aparatelor de radio care sunt instalate în acestea contribuie la atractivitatea și, prin urmare, la rentabilitatea activității societăților de închiriere a autovehiculelor respective este de asemenea lipsit de relevanță în ceea ce privește aspectul dacă există un act de comunicare publică și eventuala răspundere a societăților respective în temeiul dreptului de autor.

44. Furnizarea oricărui echipament tehnic destinat efectuării sau recepționării unei comunicări la distanță are loc de regulă în cadrul unei activități lucrative. Rentabilitatea acestei activități se bazează în mare parte pe faptul că echipamentele menționate sunt utilizate pentru efectuarea sau primirea comunicării de obiecte protejate prin dreptul de autor și drepturile conexe – acesta este principalul obiectiv al cumpărării unor asemenea echipamente. Totuși, titularilor acestor drepturi nu li se datorează nicio remunerație de către furnizorii de astfel de echipamente [28]. Tocmai pentru contracararea raționamentului care ar impune o asemenea remunerație, semnatarii Tratatului Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) privind dreptul de autor [29] în declarația comună privind articolul 8 din cuprinsul său și, asemenea acestora, legiuitorul Uniunii în considerentul (27) al Directivei 2001/29 au arătat că simpla furnizare de echipamente tehnice nu trebuie să fie calificată drept comunicare publică. Este lipsit de relevanță aspectul dacă furnizarea respectivă este efectuată sub formă de vânzare, de închiriere de lungă durată, de închiriere de scurtă durată sau în orice alt mod.

45. Astfel, în cazul închirierii de autovehicule echipate cu aparate de radio, considerăm că nu există un act de comunicare în sensul jurisprudenței Curții citate în prezentele concluzii. Prin urmare, ar fi inutil să se examineze prezența celui de al doilea element al unei comunicări publice, și anume publicul.

46. În consecință, propunem să se răspundă la prima întrebare preliminară că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 și articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretate în sensul că închirierea de autovehicule echipate cu aparate de radio nu constituie o comunicare publică în sensul acestor dispoziții.

Cu privire la a doua întrebare preliminară

47. Prin intermediul celei de a doua întrebări preliminare, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă volumul activității de închiriere de autovehicule, precum și durata închirierilor pot avea vreo relevanță pentru răspunsul care trebuie dat la prima întrebare.

48. Având în vedere răspunsul pe care îl propunem la prima întrebare preliminară, răspunsul la a doua întrebare nu poate fi decât negativ. Activitatea în cauză nu constituie o comunicare publică în sensul dispozițiilor sus-menționate, independent de volumul acestei activități și de durata închirierii.

49. Doar din motive legate de exhaustivitate vom aborda pe scurt analiza celei de a doua întrebări preliminare, pentru eventualitatea în care răspunsul Curții la prima întrebare ar fi afirmativ.

28 Cu excepția, dacă este cazul, a compensației pentru copia privată prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29.

29 Tratat semnat la 20 decembrie 1996 la Geneva și aprobat în numele Uniunii Europene prin Decizia 2000/278/CE a Consiliului din 16 martie 2000 (JO 2000, L 89, p. 6, Ediție specială, 11/vol. 20, p. 212).

50. Potrivit unei jurisprudențe constante, publicul căruia trebuie să i se adreseze o comunicare trebuie să fie constituit dintr-un număr potențial nedeterminat, dar destul de important de persoane, astfel încât să existe un prag *de minimis* care exclude din această noțiune o comunitate de persoane vizate prea mică sau chiar nesemnificativă. De asemenea, trebuie să se țină seama de efectele cumulative ce rezultă din punerea la dispoziție a operelor protejate în favoarea destinatarilor nu doar în paralel, ci și în mod succesiv [30].

51. Noțiunile menționate sunt în mod evident vagi și interpretarea lor depinde foarte mult de împrejurările fiecărui caz concret. Totuși, considerăm că atunci când activitatea de închiriere de autovehicule nu se limitează la cazuri izolate de închiriere, ci are un caracter de activitate permanentă, numărul de clienți succesivi este suficient de important pentru a depăși pragul sub care numărul lor ar fi nesemnificativ. În special, clienții respectivi nu formează un cerc de persoane determinate care să poată fi asimilat unui cerc privat [31]. Astfel, volumul unei asemenea activități, cu condiția ca ea să aibă un caracter permanent, nu are relevanță pentru aprecierea existenței unei comunicări publice.

52. În ceea ce privește durata închirierii autovehiculelor, reclamantele din litigiul principal fac diferența între închirierea de scurtă durată, definită ca nefiind mai mare de 29 de zile, și închirierea de lungă durată. Ele susțin că, atunci când închirierea durează minimum 30 de zile, autovehiculul nu mai constituie un spațiu public, ci un spațiu privat, astfel încât prezența unui aparat de radio în autovehiculul respectiv nu ar mai constitui o comunicare publică.

53. Totuși, Curtea a avut deja ocazia să statueze că un caracter public sau privat al spațiului în care este recepționată o comunicare publică nu are nicio relevanță pentru aprecierea existenței comunicării menționate, în caz contrar dreptul de comunicare publică ajungând să fie lipsit de conținut [32].

54. Astfel, durata închirierii autovehiculului și pretinsul său caracter public sau privat care ar decurge din aceasta nu au nicio relevanță pentru aprecierea existenței unei comunicări publice.

55. În consecință, în cazul în care Curtea ar răspunde afirmativ la prima întrebare preliminară, acest răspuns, la fel ca un răspuns negativ, nu ar fi în niciun caz condiționat de volumul activității de închiriere de autovehicule și nici de durata închirierii în cauză.

Concluzie

56. Având în vedere ansamblul considerațiilor precedente, propunem să se răspundă la întrebările preliminare adresate de Högsta domstolen (Curtea Supremă, Suedia) după cum urmează:

„Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională și articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale trebuie interpretate în sensul că închirierea de autovehicule echipate cu aparate de radio nu constituie o comunicare publică în sensul acestor dispoziții.”

30 A se vedea mai recent Hotărârea din 14 iunie 2017, Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:456, punctul 41 și jurisprudența citată).

31 A se vedea *a contrario* Hotărârea din 15 martie 2012, SCF (C-135/10, EU:C:2012:140, punctul 95).

32 Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, punctele 50, 51 și 54).